

Warszawa, 10 kwietnia 1933 r. ²

URZĄD PATENTOWY

A01k 95/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 17866.

Kl. ~~45~~ 28.

45h 95/00

V. D. Limited
(Londyn, Wielka Brytania).

Narząd przymocowywany do końców skrzydeł sieci do połowu dennego.

Zgłoszono 29 października 1931 r.

Udzielono 23 stycznia 1933 r.

Pierwszeństwo: 4 listopada 1930 r. (Francja).

Wynalazek dotyczy narządu, przymocowywanego do końców skrzydeł sieci do połowu dennego, której skrzydła są połączone zapomocą lin holowniczych o znacznej długości z deskami rozporowymi, co zapewnia należyte rozwarcie sieci na szerokość.

W znanych sieciach rybackich tego rodzaju końce skrzydeł są zaopatrzone zwykle w pionowe drążki drewniane, czyli orczyki, lub podobne narządy w tym celu, aby olikowanie górne znajdowało się w pewnej odległości od olikowania dolnego i nie zaczepiało o dno.

Ażeby orczyki mogły spełniać należyte swoje zadanie, muszą one znajdować się stale w położeniu pionowym, doświadczenie

wykazuje jednak, że zapewnienie stateczności tych drążków jest rzeczą bardzo trudną. Przyczyny, niweczące tę stateczność, są między innymi następujące: ciągnięcie, wywierane przez olikowanie górne na górny koniec orczyka w kierunku wnętrza sieci, ruch wsteczny drążka (gdyż kierunek ruchu orczyka jest równoległy do osi sieci, podczas gdy liny, z którymi wzmiankowany orczyk jest połączony, znajdują się w płaszczyźnie pionowej, tworzącej pewien kąt z kierunkiem ruchu); zaczepianie się podstawy orczyka o przeszkody dna lub zapadanie jego podstawy w miękkie dno morza.

Przedmiotem niniejszego wynalazku jest narząd, służący do tegoż samego celu, co

zwykle orczyki, lecz pozbawiony ich wad, wymienionych powyżej. Narząd według wynalazku stanowi wydrażona bryła stożkowa o kolistym lub wielobocznym przekroju poprzecznym. Powierzchnia zewnętrzna tej bryły może być również powierzchnią obrotową; w tym przypadku, gdy bryła ta leży na dnie morza, to oś jej jest nachylona względem tego dna. Bryła ta jest wyposażona na swych końcach w uszka lub haczyki, do których można przywiązać liny holownicze.

Zastosowanie narządu takiego ma następujące zalety.

Niezależnie od rodzaju dna i warunków połowu narząd ten utrzymuje linkę, ciągnącą matnię względnie olikowanie górne, ponad dnem, co wyklucza wszelkie zaczepianie się liny holowniczej względnie olikowania górnego, jak również zapobiega stratom na wydajności połowu, jakie nastąpiłyby wskutek opadnięcia olikowania górnego.

Dzięki swemu kształtowi bryła ta posuwa się lub toczy z łatwością po dnie i bez trudu pokonywa przeszkody.

Jeżeli bryła ta styka się z dnem, czyto wzdłuż linii zetknięcia, czyto w kilku tylko punktach zetknięcia, wywiera ona na dno niewielki nacisk na jednostkę powierzchni, wobec czego nie grozi jej zapadnięcie się w miękkie dno morza.

Dzięki temu, że oś tej bryły przecina płaszczyznę poziomą w punkcie bardzo bliskim jej cieńszego końca, lina holownicza 6 (fig. 1) sieci nie zostaje podniesiona ponad dno, jak to się zdarza przy zwykłych drażkach, lecz dzięki wielkiej stateczności tego narządu styka się stale z dnem, zapobiegając w ten sposób ucieczce płaskich ryb pod tą liną holowniczą 6.

Narząd ten zapobiega w sposób niezawodny wikłaniu się olikowania górnego z dolnem.

Fig. 1 — 9 rysunku przedstawiają tytułem przykładu kilka postaci wykonania wynalazku.

Na fig. 1 cyfra 1 oznacza skrzydło sieci, obrzeżone w górnej części olikowaniem górnem 2, zaopatrzonem w pływak 3, a w części dolnej — olikowaniem dolnem 4, wyposażonem w obciążniki ołowiane 5. Skrzydło sieci jest ciągnięte zapomocą liny holowniczej 6, połączonej z jednej strony ze zwykłą (na rysunku niezaznaczoną) deską rozporową, a z drugiej — z siecią za pośrednictwem narządu 7, będącego przedmiotem wynalazku. Narząd ten posiada postać (w przybliżeniu) stożkowej bryły obrotowej. Gdy narząd 7 spoczywa na dnie morza, to jego oś 8 stanowi w zasadzie przedłużenie olikowania 2. W praktyce narząd 7 może stanowić pusta wewnątrz bryła drewniana, metalowa i t. d., najlepiej obciążona w pobliżu swego węższego końca np. wkładką ołowianą 9. Oś 8, którą stanowić może sztywny pręt, giętka linka i t. d., jest wyposażona na końcach w uszka 10, 11 lub podobne części, służące do przymocowywania lin. Uszko 10 jest połączone z pętlą 12 olikowania 2 za pośrednictwem ogniwa 13 i odejmowalnej klamry 14. Uszko 11 jest połączone z uszkiem 15 liny holowniczej 6 zapomocą ogniwa 16 i odejmowalnej klamry 17. Olikowanie 4 jest połączone z liną holowniczą 6 zapomocą odejmowalnej klamry 18, ogniwa 19, pośredniej liny 20, ogniwa 21, odejmowalnej klamry 22 oraz pierścienia 15. Zastosowanie ogniw 13, 16, 19 i 21 zapobiega przenoszeniu się sił bocznych z lin 6 na skrzydła sieci, przyczem wykluczone jest jakiegokolwiek wikłanie się olikowania 2 z olikowaniem 4 oraz zapewnione swobodne obracanie się narządu 7 naokoło własnej osi. Dzięki zastosowaniu kilku odejmowalnych klamer rozbieranie urządzenia jest bardzo łatwe.

Opisana konstrukcja podana jest oczywiście tylko tytułem przykładu. Według np. fig. 2 narząd 7 stanowi prosty stożek ścięty 23, usztywniony rozpórkami 24, zaopatrzonemi w otwory na pręt 8. Jak widać z rysunku, lina 20 może przechodzić przez

narząd 23, wobec czego znajduje w nim ochronę.

W celu zmniejszenia oporu wody, przeciwstawianego ruchowi tego narządu, może on być otwarty dla przepływu wody podczas posuwania się przyrządu po dnie. Jak widać z fig. 3, narząd, będący przedmiotem wynalazku, może być nawet całkowicie wykonany jako konstrukcja ażurowa i może składać się np. z obciążonej części wierzchołkowej 25, połączonej zapomocą prętów 27 lub sztab, ułożonych wzdłuż tworzących stożka, z pierścieniem 26, mającym postać wydrążonego stożka ściętego i wzmocnionym rozpórką 28.

Narząd według wynalazku może mieć postać dowolnej bryły obrotowej, np. cylindrycznej. Jak widać z fig. 4, narząd może składać się z obciążonej kuli 29 i stożkowej, zakończonej spiczasto bryły 30, osadzonej na pręcie 31. Bryła 30 może być osadzona na pręcie 31 przesuwnie tak, aby mogła również zająć położenie, zaznaczone linią kreskowaną 30a, powodując w ten sposób zmianę nachylenia osi 8 względem poziomu.

Według fig. 5 narząd stanowi obciążona kula 32 i kula 33 o większej średnicy, nanizane łącznie na pręt 8.

Według fig. 6 narząd składa się z dwóch połączonych ze sobą stożków, osadzonych na pręcie 8, zaopatrzonym w ciężar 35. Może on mieć również inną postać, różniącą się od podanych, jak np. elipsoidalną lub paraboliczną albo też wieloboczną w przekroju i t. d.

W odmianie, przedstawionej na fig. 7, liczba 40 oznacza rozpórkę, wykonaną z płaskownika lub innego kształtownika, przymocowanego od wewnątrz do ścianki narządu w pobliżu jego szerszej podstawy i wyposażonego w uszka 41, 42 i 43, połączone odpowiednio z olikowaniem 2, linią boczną lub linią 44, ciągnącą matnię, i olikowaniem 4. Urządzenie to umożliwia utrzymywanie olikowania 2 ponad dnem. W tej po-

staci wykonania narząd nie może tóczyć się po dnie.

W przykładzie, przedstawionym na fig. 8, zastosowana jest rozpórka, osadzona obrotowo i podobna do opisanej powyżej, a ponadto sztaba 46, zaopatrzona w uszka 41, 42, 43. Urządzenie to posiada budowę taką, że narząd może tóczyć się po dnie, obracając się wokoło swej osi.

Według fig. 9 lina boczna lub lina 44, ciągnąca matnię, tudzież olikowanie 2 są przywiązane do ucha ogniwa 47, przytwierdzonego do środka rozpórki 40 i połączonego zapomocą linki lub stalowego drutu 48 z osadzonym w wierzchołku stożka ogniwem 49, do którego przywiązane jest olikowanie 4, przechodzące wewnątrz narządu.

Poszczególne szczegóły konstrukcyjne narządu powyżej opisanego podane są oczywiście jedynie tytułem przykładu; rozumie się, można skutecznie w nich rozmaitsze zmiany, nie wychodząc przez to z ram wynalazku.

Linę 20 stanowi najczęściej zwykła lina lub też lina wieloskrętkowa, skręcona odmiennie od liny 6, lub też łańcuch.

Pręt 8 może wystawać na pewną odległość z tylnej części narządu 7 w taki sposób, aby utrzymywał olikowanie 2 w pożądanej odległości od dna morza, jak to pokazuje tytułem przykładu fig. 2.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Narząd przymocowywany do końców skrzydeł sieci do połowu dennego, posiadający postać bryły o poprzecznym przekroju kołowym lub wielobocznym, najlepiej bryły obrotowej, znamienny tem, że bryła ta jest pusta wewnątrz i posiada w przybliżeniu kształt stożka ściętego, wskutek czego os bryły, spoczywającej na dnie morza, jest nachylona względem dna, przyczem bryła ta posiada na końcach odpowiednie narządy, np. uszka, do których przywiązane są olikowanie górne i dolne oraz e-

wentualnie z jednej strony lina, ciągnąca matnię sieci, a z drugiej strony lina holownicza.

2. Narząd według zastrz. 1, znamieny tem, że jest obciążony w pobliżu cieńszego swego końca.

3. Narząd według zastrz. 1, znamieny tem, że jest wyposażony w poprzeczną szta-

bę, osadzoną w tylnej szerszej części narządu obrotowo dookoła osi narządu, przy czem oba olikowania sieci oraz inne liny są przywiązane do tej sztaby.

V. D. Limited.

Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.

